

Děti mohou být chytřejší bez ohledu na geny, stačí do tří let rozvíjet mozek

Lidský mozek se začne vyvíjet už měsíc po oplození, ale tři čtvrtiny mozku dokončí vývoj až po narození v závislosti na vnější stimulaci. Ve třech letech jsou děti nejnímavější. Do šesti let proběhne devadesát procent kritického vývoje mozku.

5.4.2015

Za posledních deset let věda přinesla řadu důležitých poznatků, které významně ovlivňují rozvoj dětského potenciálu. Do českého vzdělávacího systému se však dostávají pomalu. Proto vznikla asociace pro aktivní rozvoj dětí Capard, jež sdružuje lékaře, pedagogy i rodiče, kteří chtějí šířit nové objevy, aby u nás vyrůstaly chytřejší děti. Bude-li rodič vědět, kdy a co dítě učit a v čem ho rozvíjet, bude chytřejší, než dostalo do vínku genetiky.

„Studie jsou poměrně složité a rozsáhlé, ale kdybych to měl přeložit do selské řeči, řekl bych, že děti správně rozvíjené do šesti let mohou inteligenčně poskočit až o stupeň výš. Nehledě na genetické dispozice. To už se jim nikdy v životě nepodaří,“ říká Martin Chalupský, předseda asociace Capard a provozovatel americké franšizy FasTracKids – školky, kde se děti aktivně rozvíjejí a učí.

Ve dvanácti konec

Vždy se říkalo, že malým dětem to jde jaksi samo. Nyní to dokazují dlouholeté studie. Od šesti let už je to pro ně učení.

Od dvanácti do pětadvaceti je mozek nejfunkčnější v tom smyslu, že jede na nejvyšší výkon

„Nejvíce dětský mozek nasává a pracuje ve třech letech života. To také souvisí s nejtěžším úkolem, jaký mozek během života dostane. Naučit se mluvit. To některé děti zvládají už ve dvou letech, u některých se to rozvíjí až do čtyř, ale průměr jsou tři roky,“ vysvětlila Jitka Fořtíková, ředitelka Centra nadání, která s Capardem spolupracuje.

„Za pomyslný konec tohoto lehkého a automatického nasávání do mozku lze označit dvanáctý rok života. Do konce života pak ovlivňujeme už jen těch zbývajících pět procent. Od dvanácti do pětadvaceti je mozek nejfunkčnější v tom smyslu, že jede na nejvyšší výkon,“ dodala.

Využití okna příležitostí

Na to, jak děti správně a včas vzdělávat, vést a rozvíjet, odpovídají odborníci okny příležitostí, které se v dětském mozku postupně otevírají a dávají největší šanci k rozvoji schopností.

„Mozek se rozvíjí už po prvním měsíci prenatálního vývoje. Na zadní straně embrya se tvoří tenká neurální vrstva a horní část této vrstvy se stane mozkem. Avšak tři jeho čtvrtiny dokončují svůj vývoj až po narození v závislosti na vnější stimulaci. Nejvhodnější dobou pro tvorbu synapsí, spojení dvou neuronů, během života jedince je období zvané windows of opportunity (*okna příležitostí, pozn. red.*),“ řekla pedagožka a spoluzakladatelka Capardu Ivana Vlková.

Uvedla, kdy je vhodné jakou stránku u dětí rozvíjet: „Vývoj motoriky začíná ještě před narozením a nejlepší období pro její rozvoj trvá zhruba do dvou let. Emoční a sociální rozvoj začíná narozením, rozvíjí se též do dvou let. Stejně tak je do dvou let věku dítěte nejlepší období pro zrak. Slovní zásoba se otevírá v období 2 až 6 let. Druhý jazyk lze učit hned, nejlepší období pro rozvoj trvá do osmi až deseti let. Matematika a logika se nejlépe rozvíjejí od tří do šesti let. Okno příležitostí pro hudbu se otevírá okolo druhého roku života.“

Uzavření okna coby nejlepšího období pro získání dané schopnosti neznamená, že není možné ji získat i později, vyžaduje už ale větší úsilí a učení.

„Zvládnutí prostorové funkce, poznávací a motorické funkce je také nezbytné pro úspěšné zvládnutí dalších schopností v pozdějším věku. Například to, že dítě mělo chodítko, dostatečně nerozvinulo prostorové chápání a strany, takže pak mělo problémy se čtením, protože nechápalo jinam směřující břicha u písmen a číslic,“ uvedla Vlková.